

Diese Broschüre wurde ausgehändigt von:

Broszura dotycząca uznawania kwalifikacji zawodowych z zagranicy

Szanowni Państwo,
poniżej znajdą Państwo kilka wskazówek, które pozwolą Państwu zdobyć **wstępne rozeznanie** w procedurze nostryfikacji czyli uznania w Niemczech kwalifikacji zdobytych za granicą m.in. w Polsce.

Dlaczego nostryfikacja jest taka ważna?

Uznana kwalifikacja z zagranicy jest podstawą do odniesienia sukcesu na niemieckim rynku pracy. Wykwalifikowani pracownicy z uznanym świadectwem lub dyplomem mają większe szanse aby znaleźć pracę odpowiadającą ich wykształceniu i umiejętnościom. Pracodawcy, u których ubiegają się o pracę, mogą łatwiej ocenić kwalifikacje potencjalnych pracowników i sprawdzić czy posiadane wykształcenie odpowiada stawianym przez nich wymogom.

W przypadku regulowanych zawodów (gdzie wymagania kwalifikacyjne regulują przepisy prawne) uznanie świadectwa lub dyplomu jest niezbędne aby podjąć i wykonywać dany zawód (np. w przypadku zawodów takich jak pielęgniarka i lekarz)

Jeśli więc

- **chcą Państwo podjąć pracę w Niemczech**
- **zdobyli Państwo wykształcenie zawodowe lub wyższe w Polsce**
- **chcą Państwo zdobyć informację o możliwości uznania Państwa kwalifikacji zawodowych z Polski w Niemczech**
- **potrzebują Państwo wsparcia w procesie nostryfikacji**

...to proszę zwrócić się do prowadzonego przez nas osobistego doradztwa w ramach programu wspierającego „Integracja poprzez kwalifikacje” i dowiedzieć się jakie mają Państwo szanse i możliwości uznania Państwa kwalifikacji w Niemczech.

1 kwietnia 2012 roku weszła w życie ustawa o uznaniu kwalifikacji zawodowych zdobytych za granicą (Berufsqualifikationsfeststellungsgesetz, BQFG, tzw. Anerkennungsgesetz).

Czemu służy nowa ustawa?

Wraz z nową ustawą Państwo jako wykwalifikowani pracownicy, którzy zdobyli wykształcenie za granicą, otrzymają łatwiejszy dostęp do niemieckiego rynku pracy i możliwość podjęcia pracy w wyuczonym zawodzie.

1 kwietnia 2012 weszły w życie następujące zmiany w regulacjach prawnych:

- ustawa gwarantuje wszystkim wnioskodawcom niezależnie od posiadanego obywatelstwa, tytułu pobytu i kraju pochodzenia, wszczęcie postępowania w sprawie oceny i uznania kwalifikacji zdobytych za granicą
- ustawa gwarantuje również przejrzyste i możliwie jednolite procedury nostryfikacji zagranicznych świadectw i dyplomów
- od 1 grudnia 2012 decyzja o uznaniu kwalifikacji musi być podjęta w przeciągu 3 miesięcy od daty złożenia wszystkich wymaganych dokumentów

Jakie kwalifikacje mogą zostać uznane?

Ustawa dotyczy przede wszystkim zawodów, do których dostęp regulują przepisy uchwalone na szczeblu federalnym. W ramach procedury nostryfikacji instytucja odpowiedzialna za dany zawód rozpatruje, czy jest on równoważny z odpowiednią niemiecką kwalifikacją. Przy negatywnym rozpatrzeniu istnieje możliwość odbycia kursów uzupełniających lub przystąpienia do egzaminów, aby uzyskać dostęp do wybranego zawodu. Ponadto poprzez przygotowanie odpowiednich przepisów ma zostać usprawnione uznawanie zawodów regulowanych na szczeblu krajów związkowych. Do takich zawodów należą m.in. wychowawca, nauczyciel, architekt i inżynier.

Zawody nie należące do regulowanych profesji jak np. mechanik pojazdów samochodowych, sprzedawca detaliczny itd. mogą również zostać uznane wraz z wejściem w życie nowej ustawy. Także w tym przypadku odpowiedzialna instytucja sprawdza, na ile wyuczony zawód odpowiada niemieckiej kwalifikacji.

Czy ustawa dotyczy również wyższego wykształcenia?

Przepisy ustawy stosuje się tylko w przypadku studiów wyższych, których ukończenie prowadzi do zdobycia zawodu regulowanego. Nie obejmuje natomiast studiów kończących się zdobyciem zawodu nie należącego do regulowanych profesji. W przypadku absolwentów takich studiów posiadane

kwalfikacje weryfikuje rynek pracy czyli potencjalni pracodawcy. Aby ułatwić im ocenę posiadanego wykształcenia i kwalfikacji zaleca się zwrócenie do Centralnego Biura na Rzecz Kształcenia za Granicą. Biuro wystawia poświadczenie zdobytej kwalfikacji, które nie jest jednak prawomocnym dokumentem.

<http://www.kmk.org/zab/zeugnisbewertungen.html>

Czy istnieje centralny urząd zajmujący się uznawaniem kwalfikacji z zagranicy?

W Niemczech nie istnieje żaden centralny urząd zajmujący się oceną i uznawaniem kwalfikacji zawodowych zdobytych za granicą. Dlatego za proces nostryfikacji odpowiadają różne instytucje na terenie Niemiec. Jeśli chodzi o zawody zdobyte w ramach tzw. system podwójnego szkolenia- łączącego naukę z pracą- oceną kwalfikacji zajmują się izby gospodarcze. W przypadku zawodów regulowanych ustawodawstwo i przepisy danego kraju związkowego określają instytucje odpowiedzialne za nostryfikację.

Informacje dotyczące uznania konkretnego zawodu (w tym odpowiedzialnej instytucji i postępowania) znajdują Państwo na portalu informacyjnym www.erkennung-in-deutschland.de. Ponadto mogą się Państwo zwrócić do lokalnych biur poradnictwa. Obok istniejących ośrodków powołane zostały również regionalne biura poradnictwa, które służą Państwu pomocą w całym procesie nostryfikacji (od złożenia wniosku do zakończenia postępowania). Biura doradcze powstały też przy placówkach przyznających świadczenia z tytułu SGB II (Jobcenter) lub SGB III (Arbeitsagentur). Ponadto znajdują się przy instytucjach edukacyjnych, centrach doradztwa dla imigrantów, organizacjach samopomocowych dla imigrantów oraz państwowych i komunalnych biurach poradnictwa.

Jeżeli w pobliżu Państwa miejsca zamieszkania nie znajduje się żadne biuro doradcze, mogą skorzystać Państwo z oferowanej przez nas telefonicznej linii informacyjnej:

tel.: 0541 – 6929 708

Jakie zadania spoczywają na instytucjach zajmujących się uznawaniem kwalfikacji z zagranicy?

Głównym zadaniem odpowiedzialnych instytucji jest sprawdzenie i ocena zdobytych za granicą kwalfikacji pod kątem ich zgodności z odpowiednim niemieckim zawodem. Rozpatrzeniu podlega również doświadczenie zawodowe zdobyte w wyuczonym zawodzie.

Jakie dokumenty są wymagane?

Instytucja odpowiedzialna za przeprowadzenie procedury nostryfikacji musi poinformować wnioskodawcę jakie dokumenty należy załączyć do wniosku. W zależności od zawodu, instytucji, która rozpatruje wniosek i kraju związkowego w jakim ma miejsce postępowanie, wymagane są różne dokumenty. Niemniej w myśl ustawy o uznawaniu kwalifikacji z zagranicy wymagane są następujące dokumenty:

- życiorys w języku niemieckim uwzględniający zdobyte wykształcenie i doświadczenie zawodowe
- dokument tożsamości (dowód osobisty lub paszport)
- świadectwo lub dyplom zdobyty za granicą
- świadectwa pracy, świadectwa odbytych praktyk i stażów
- oświadczenie, że dyplom uzyskany za granicą nie stanowił dotychczas przedmiotu postępowania nostryfikacyjnego na mocy BQFG
- pozostałe świadectwa i certyfikaty (np. z zakresu dalszego kształcenia zawodowego)
- poświadczenie zamiaru podjęcia pracy w Niemczech (z tego obowiązku są zwolnieni obywatele Unii Europejskiej, Europejskiej Wspólnoty Gospodarczej i Szwajcarii oraz obywatele innych państw posiadających miejsce zamieszkania w wyżej wymienionych krajach)

Instytucja przeprowadzająca proces nostryfikacji może wymagać przedłożenia oryginalnych dokumentów lub ich uwierzytelnionych kserokopii. Oryginalnych dokumentów nie należy w żadnym wypadku wysyłać pocztą. Ewentualnie wystarczą zwykłe kserokopie.

Ponadto należy dostarczyć niemieckie tłumaczenia od tłumaczy przysięgłych z Niemiec lub z zagranicy. Jednakże odpowiedzialna instytucja może zwolnić wnioskodawców z tego obowiązku. Przepisy prawne mogą różnie regulować postępowanie w sprawie uznania kwalifikacji z zagranicy, stąd najlepiej skontaktować się z instytucjami odpowiadającymi za proces nostryfikacji aby uzyskać dokładne informacje.

Jakie decyzje mogą podjąć instytucje rozpatrujące wniosek?

Postępowanie w sprawie uznania zdobytych za granicą kwalifikacji może zakończyć się podjęciem dwóch decyzji:

- pozytywnym rozpatrzeniem (zawód wyuczony za granicą jest równoważny niemieckiemu zawodowi)
- negatywnym rozpatrzeniem (stwierdzono istotne różnice odnośnie okresu trwania szkoły/studiów i treści nauczania)
- w przypadku zawodów nie uregulowanych decyzja dokumentuje posiadane przez wnioskodawcę kwalifikacje i opisuje istotne różnice w stosunku do niemieckiego zawodu
- w przypadku regulowanych zawodów przy stwierdzeniu istotnych różnic decyzja precyzuje w jaki sposób uzupełnić posiadane kwalifikacje (poprzez przystąpienie do egzaminu lub uczęszczanie na określone kursy)

Po otrzymaniu decyzji radzimy Państwu ponownie skontaktować się z lokalnym biurem poradnictwa. Pracownicy biura doradzą Państwu jakie kroki należy podjąć lub z jakich szkoleń i kursów uzupełniających mogą Państwo skorzystać łącznie z adresami i danymi kontaktowymi odpowiednich instytucji.

Kto pokrywa koszty?

Postępowanie w sprawie uznania kwalifikacji z zagranicy jest odpłatne. Wysokość opłat ustalają instytucje krajów związkowych i izby gospodarcze i zależą od nakładu pracy przy rozpatrywaniu danego wniosku. Osoby pobierające zasiłek dla bezrobotnych lub zagrożone bezrobociem mogą zwrócić się do urzędu pracy (Arbeitsagentur) lub agencji pośrednictwa pracy (Job Center) w sprawie pokrycia kosztów.

Czy warunkiem złożenia wniosku jest znajomość języka niemieckiego?

Z reguły znajomość języka niemieckiego nie jest warunkiem złożenia wniosku o uznanie kwalifikacji. Niemniej może być wymagana, jeśli jest niezbędna w wykonywaniu danego zawodu. Dotyczy to zwłaszcza niektórych zawodów regulowanych, ale też może być jedną z wymaganych kwalifikacji w innych profesjach nie należących do regulowanych zawodów, np. administracyjno-biurowych. Pomocą w złożeniu wniosku (np. w skontaktowaniu się z tłumaczem) służą biura poradnictwa.